

Anti-pestprotocol CBS de Fûgelsang

Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de schoolraad en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Pesten op school. Hoe ga je er mee om?
Pesten komt helaas op iedere school voor.

Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Een effectieve methode om pesten te stoppen is het afspreken van positieve gedragsverwachtingen voor leerlingen:

Gedragsverwachtingen

Gedragsverwachtingen overal en altijd:

- Ik praat netjes met en over elkaar
- Als ik binnen ben gebruik ik mijn binnenstem.
- Op school luister ik naar de meesters en juffen.
- Ik vraag of ik spullen van een ander mag gebruiken.
- Ik houd mijn handen en voeten bij me.
- Ik gebruik de spullen waarvoor ze bedoeld zijn en ik help mee de school netjes te houden.
- Ik loop rustig door de school

Gedragsverwachtingen schoolpleinen:

- Als iemand 'stop' zegt, hou ik op.
- Samen spelen, samen delen.
- Ik blijf op het plein van mijn groep.
- Op het plein loop ik naast de fiets.
- Ik laat de bomen en planten heel.
- Problemen probeer ik eerst zelf op te lossen, daarna ga ik naar de pleinwacht.
- Als de bel gaat, ga ik rustig naar de klas.

Gedragsverwachtingen gang:

- Ik loop rustig in de gang en op de trap.
- Op de trap loop ik rechts en haal ik niet in.
- Ik loop met de richting mee.
- Ik doe mijn tas in de bak en ik doe de jas en de rest van de spullen in mijn luizenzak.

Gedragsverwachtingen toiletten

- Ik ga zitten op de wc.
- Na afloop was ik mijn handen met water en zeep.
- Ik gebruik 2 handdoekjes.
- Ik druk 2 keer op de zeep.
- Ik gebruik een gepaste hoeveelheid water.
- Ik laat de toiletruimte netjes achter.

Gedragsverwachtingen aanleren

1. Goed voorbeeld

Groep voorbereiden	De leerkracht herhaalt de gedragsverwachtingen en vertelt dat hij het zo voor gaat doen.
'Modelen'	De leerkracht doet de gedragsverwachting voor.
Nabespreken	De leerkracht bespreekt de gedragsverwachting met de leerlingen. Wat hebben ze gezien? Was dat een goed voorbeeld?

2. Fout voorbeeld (door de leerkracht)

Groep voorbereiden	De leerkracht vertelt dat hij de gedragsverwachting nog een keer voordoet en dat de leerlingen goed op moeten letten wat er gebeurt.
Fout voordoen	De leerkracht doet de gedragsverwachting op een verkeerde manier voor.
Nabespreken	De leerkracht bespreekt de gedragsverwachting met de leerlingen. Wat hebben ze gezien? Was dat een goed voorbeeld? Wat vonden ze hier van?

3. Goed voorbeeld

Groep voorbereiden	De leerkracht vertelt dat hij de gedragsverwachting voor de laatste keer voor doet.
'Modelen'	De leerkracht doet de gedragsverwachting voor.
Nabespreken	De leerkracht bespreekt de gedragsverwachting met de leerlingen. Wat hebben ze gezien? Was dat een goed voorbeeld?

4. Leerlingen oefenen

Groep voorbereiden	De leerkracht vertelt dat één van de leerlingen de gedragsverwachting nu voor mag doen.
Leerling doet voor	De leerling doet de gedragsverwachting voor.
Nabespreken	De leerkracht vraagt aan de groep wat de leerlingen allemaal goed hebben gedaan? De leerling die het voorgedaan heeft krijgt complimenten.

Schema gedragsverwachtingen

Per 2 weken	Gedragsverwachtingen
	Op het plein loop ik naast de fiets.
	Ik loop rustig door de school.
	Ik praat netjes met en over elkaar.
	Ik doe mijn tas in de bak en ik doe de jas en de rest van de spullen in mijn luizenzak.
	Ik houd mijn handen en voeten bij me.
	Als iemand 'stop' zegt, hou ik op.
	Problemen probeer ik eerst zelf op te lossen, daarna ga ik naar de pleinwacht. Als de bel gaat, ga ik rustig naar de klas.

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, die zijn de zgn. groepsregels. Zowel schoolregels en groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Inzet M5

We willen dat kinderen zich zo veilig mogelijk voelen

Veiligheid is een basisbehoefte van mensen. Als je je niet veilig voelt, voel je je niet gelukkig en kun je je talenten niet volledig ontwikkelen. Kinderen die zich niet veilig voelen, leren niet of weinig.

Als school doen we er veel aan om het voor ieder kind veilig te maken. We weten ook dat dat niet altijd lukt. Met name buiten het zicht van ouders en leerkrachten gebeuren weleens vervelende dingen. Niet heel vaak, maar soms wel té vaak.

Incidenteel pesten

Wanneer kinderen elkaar een keer plagen of een keertje uit frustratie pesten, is dat niet zo erg. We noemen dat incidenteel pesten.

Incidenteel pestgedrag hoort bij het leerproces van kinderen. Het is normaal dat kinderen met grenzen experimenteren en af en toe hun krachten meten. Dat er daarbij af en toe eens wat mis gaat, hoort er ook bij. Bij incidenteel pestgedrag moeten we als volwassenen kinderen vooral coachen. Op onze school werken we daarom onder andere aan sociale vaardigheden. Kinderen worden zich bewuster van de rol die ze in een groep hebben en krijgen sociale vaardigheden aangeleerd.

Structureel pesten

Wanneer kinderen herhaaldelijk pesten of gepest worden, noem je dit structureel pesten. Structureel pesten kan ernstige en langdurig negatieve gevolgen hebben. Zowel voor het slachtoffer, als voor de persoon die pest. Wanneer een kind regelmatig pest (in de literatuur wordt een norm gehanteerd van 3-4 keer per maand), kan dat wijzen op (het begin van) structureel pestgedrag.

Structureel pesten komt voort uit onzekerheid en wordt gevoed door gevoelens van onveiligheid in de omgeving. Die onveiligheid hoeft niet reëel te zijn. Een kind kan dat zo beleven. Een kind dat zich onveilig voelt en gaat pesten, zorgt er onbedoeld voor dat het voor hem of haar nog onveiliger wordt. Wat een ander kan overkomen (buiten gesloten worden, kleineren, geestelijk of fysiek geweld e.a.) kan jou immers ook overkomen. Om dat te voorkomen moet je als kind nog duidelijker je positie in de groep innemen. Pesten bleek voor dit kind tot nu toe een zeer effectieve strategie te zijn en zo komt een kind onbedoeld, vaak ook onbewust, in een spiraal terecht.

Als volwassenen hebben we vaak geen flauw idee wat er allemaal tussen kinderen speelt

Structureel pesten is geen normale zeldzaamheid en vindt in elke speeltuin, bij elke sportvereniging en op iedere school plaats. Structureel pestgedrag gebeurt in 80% van de gevallen onzichtbaar voor volwassenen. Als volwassenen staan we dus buitenspel terwijl meer dan de helft van kinderen wel alles weet. Omdat het

onveilig is om hierover te praten en omdat kinderen geen vertrouwen hebben dat volwassenen het goed kunnen oplossen, houden ze hierover hun mond. Ze vertellen ons dit pas als ze voldoende veiligheid ervaren. Soms is dat pas jaren nadat ze van school af zijn.

Volwassenen kunnen eindelijk de sociale veiligheid waarborgen

De nieuwe aanpak waarmee we als school aan de slag gaan, maakt het mogelijk om het in en om school voor kinderen veilig te maken. Als volwassenen kunnen we voor veiligheid zorgen en kinderen mogen ons daarbij – op een voor hen veilige manier - helpen.

De aanpak omvat vier stappen:

1. het melden van al het grensoverschrijdend gedrag,
2. het bespreken in het team van wat er gemeld wordt,
3. het bespreken met de groep wat er zoal speelt en
4. helpende maatregelen voor kinderen die vast zitten in een patroon en het moeilijk vinden om op eigen kracht te stoppen.

Deze stappen worden herhaald tot alle kinderen zich veilig voelen.

De ervaring leert dat 99,99% van de kinderen kan stoppen.

Ongeacht de situatie waarin ze leven, de beperkingen die ze hebben, of de ernst van hun gedrag.

Stoppen met pesten zonder drama

Het openlijk bespreken met kinderen wat er speelt, is voor kinderen een enorme opluchting. Kinderen weten vaak al veel te lang wat er allemaal speelt. Ze zijn blij dat het voor ons geen geheim meer is. Zolang iets geheim is, blijft het immers spannend. Ze zijn ook blij dat er bij deze aanpak door de volwassenen geen drama gemaakt wordt van het pesten, dat ze niet genoemd worden als melder en dat het kind dat pest, geholpen wordt om te stoppen. Dat creëert een gevoel van veiligheid.

Negen van de tien kinderen die pesten, zijn na de eerste gespreksronde bereid om te stoppen. Voor een paar kinderen is dat nog een stap te ver. Ze hebben geleerd dat ze zelf voor hun veiligheid moeten zorgen. Voor hen is het erg lastig om nu zomaar opeens te moeten vertrouwen op anderen. Ze gaan volwassenen pas vertrouwen als die stoppen met het goede gesprek te voeren en een duidelijke grens stellen. Deze grens moeten de volwassenen liefdevol handhaven en de kinderen moeten versterkt worden in hun vermogen om de juiste keuze te maken tussen 'goed' en 'slecht' gedrag.

Ouders

Binnen drie tot vier maanden kan ieder kind gestopt zijn met structureel pestgedrag. In de groep heerst dan een open sfeer en er wordt steeds gemakkelijker gesproken over gedrag dat niet oké is.

In het proces van herstel zult u als ouder steeds worden geïnformeerd en zal er een beroep worden gedaan om gezamenlijk op te trekken in het ondersteunen bij helpen met stoppen met structureel pestgedrag. In de volgende nieuwsbrieven zullen we wat verder ingaan op hoe e.e.a. dan precies in zijn werk gaat.

Het doel van het melden

De aanpak begint met het installeren van een online meldsysteem. Dit meldsysteem is vanaf woensdag 7 september 2017 permanent bereikbaar via de website van de school. Leerkrachten, ouders en kinderen kunnen alle grensoverschrijdende incidenten melden. De meldingen van een groep worden gezien door de leerkracht. De directeur ziet alle meldingen.

Als school kunnen we na verloop van tijd vaststellen of er sprake is van incidenteel pesten, of dat het pestgedrag een structureel karakter heeft, of krijgt. We kunnen kinderen daardoor nog beter en sneller helpen.

Het doel van het melden via het meldsysteem is - zoals gezegd - het verzamelen van informatie over met name het structurele pestgedrag. We gaan als school dus niet op iedere melding reageren. Alleen wanneer er een hele heftige melding binnen komt, wordt hier - in overleg met de melder - soms van afgeweken.

Over het algemeen geldt dus dat we niet direct in actie komen. Is het beeld na enige tijd helder, dan wordt dit eerst intern in het team besproken en daarna in de groep. Eerlijk, open, zonder geheimen en zonder beschuldiging. Kinderen die opvallen krijgen de kans om zelf te stoppen. Dat willen kinderen ook graag. Je bevestigt dan hun vermogen om te veranderen. Wanneer kinderen negatief opvallen, wordt er uiteraard wel even met de ouders van deze kinderen contact gezocht. De vraag aan de ouders is om het er wel kort even met hun kind over te hebben, maar hem om haar niet te gaan verhoren, te verdedigen (er is immers geen schuld) en om hen zeker niet te straffen.

Tot slot

Misschien mist u de slachtoffers van pestgedrag in dit verhaal. Deze aanpak kiest bewust niet het slachtoffer als startpunt. Kinderen die slachtoffer zijn, krijgen met deze aanpak de mogelijkheid om hun zorg, verdriet en angst op een veilige manier met ons te delen. Zij willen vaak geen gedoe en geen hulp. Ze willen gewoon zijn zoals ze zijn. Misschien wat kwetsbaarder dan andere kinderen, nog niet verhard maar gevoelig en net als ieder ander kind uniek. Kinderen die gepest worden zijn dus niet het probleem en treffen al helemaal geen schuld.

Kinderen die vaak pesten treft ook geen schuld, maar zij hebben wel een probleem. Structureel pestgedrag is voor hen een overlevingsstrategie geworden. Een kind dat vaak pest durft niet zichzelf te zijn, leeft in een continue spanning en wordt steeds minder gelukkig. Angst, het gevoel van isolatie (wat niets zegt over eventuele vriendschappen) en het hebben van geheimen, zijn slecht voor je gezondheid. Wanneer je deze kinderen uit hun rol haalt, zie je de kinderen die slachtoffer waren ook veranderen. Vaak zonder moeite en zonder speciale cursussen en begeleiding.

Wanneer kinderen die zich slachtoffer voelen gaan melden waar ze last van hebben, stappen ze niet alleen zelf uit hun rol, maar ze helpen daarmee ook de kinderen die pesten uit hun rol te stappen. Daarmee ontstaat er veiligheid en helen kinderen zichzelf. Dat is heel bijzonder om mee te maken.

Pestprotocol van CBS de Fûgelsang te Berlikum

De medezeggenschapsraad, directie en het personeel van CBS de Fûgelsang te Berlikum verklaren het volgende:

Elke twee jaar wordt dit protocol geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Een afschrift van dit protocol wordt aan alle ouders beschikbaar gesteld.

CBS de Fûgelsang Berlikum

Getekend namens:

Directie

Personeel

Medezeggenschapsraad